

Sygn. akt VIII U 2517/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Smycz
Protokolant:	Anna Krzyszkowska

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2015 r. w Gliwicach

sprawy M. R. (R.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania M. R.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 3 listopada 2014 r. **nr** (...)

- zmienia częściowo zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu M. R. prawo do obliczenia emerytury górniczej z zastosowaniem przelicznika 1,8 w miejsce zastosowanego przelicznika 1,2 do 6070 (sześć tysięcy siedemdziesiąt) dniówek, które przepracował w okresie od 1 stycznia 1987 roku do 30 czerwca 2014 roku,
- w pozostałej części oddala odwołanie,
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Joanna Smycz

Sygn. akt VIII U 2517/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 listopada 2014r. Nr (...) 5 – (...) organ rentowy tj. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał ubezpieczonemu M. R. prawo do emerytury górniczej poczynając od dnia 01.07.2014r. i na podstawie przepisów ustawy dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2015r. poz. 748 ze zm.) odmówił ubezpieczonemu M. R. przyznania prawa do zastosowania przelicznika 1,8 na wysokość emerytury górniczej do okresów jego pracy na rzecz (...) S.A. o. (...) B. w R. od dnia 08.04.1983r. do 25.10.1984r. oraz od 07.11.1986r. do 21.07.2014r., ponieważ stanowiska jakie wtedy zajmował nie są wymienione w Załączniku Nr 3, Dziale III do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie

określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r., Nr 2, poz. 8).

Odwołanie od tej decyzji złożył M. R. wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do zastosowania przelicznika 1,5 na wysokość emerytury górniczej do okresów jego pracy od dnia 08.04.1983r. do 25.10.1984r. oraz od 07.11.1986r. do 21.07.2014r., gdyż wykonywał wtedy pracę określoną w punkcie 7 Działu III Załącznika Nr 3 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r., Nr 2, poz. 8). Ubezpieczony w spornym okresie wykonywał prace mechaniczne przy naprawie, konserwacji, bieżących remontach i utrzymaniu koparek, montażu i demontażu zespołów urządzeń na koparce. Pracę wykonywał bezpośrednio w przodku, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie argumentując jak w zaskarżonej decyzji. ZUS podniósł, że w świadectwie pracy górniczej z dnia 21.07.2014r. wystawionym w oparciu o protokół Komisji Weryfikacyjnej podano, iż odwołujący był zatrudniony na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwałowarkach wykonujący prace mechaniczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych, maszyn i urządzeń zgodnie z punktem 7 Działu III Załącznika Nr 3 do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. Wskazał dalej, iż od dnia 08.04.1983r. do 25.10.1984r. oraz od 07.11.1986r. do 30.06.2014r., zajmowane przez ubezpieczonego stanowiska podane przez zakład pracy w protokołach komisji weryfikacyjnej z dnia 15.05.1996r. i 08.07.2014r. nie figurują w Z. Nr 3 wskazanego wyżej rozporządzenia.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gliwicach ustalił i zważył, co następuje:

Odwołujący M. R. urodził się (...), uczęszczał do szkoły Centralnych Zakładów (...) w M., gdzie zdobył zawód mechanika. Jest zatrudniony w Kopalni (...) S.A. w R. w okresie od dnia 8 kwietnia 1983r. do dnia wydania orzeczenia. Od dnia 8 kwietnia 1983r. pracował na maszynach podstawowych – koparkach i zwałowarkach we wkopie w różnych miejscach lecz także na przodku. Od dnia 25.10.1984r. do dnia 07.11.1986r. M. R. odbywał zasadniczą służbę wojskową. Ubezpieczony był zatrudniony na oddziale M6, którego nazwa została zmieniona następnie na M1 i M3. Jest to oddział maszynowy naprawy koparek i zwałowarek, który mieści się w R. na odkrywce. M. R. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy we wkopie jako rzemieślnik (...). Jeździł do pracy z brygadami, do czasu uzyskania uprawnień samodzielnego ślusarza maszyn podstawowych nie ponosił odpowiedzialności za wykonane zadania. Do pracy przy zwałowarkach i koparkach musiał zdobyć uprawnienia samodzielnego ślusarza maszyn podstawowych, które uzyskał dnia 20.11.1987r. Tym niemniej już od stycznia 1987r. był zapisywany na dniówki stykowe i pracował na przodku. Po uzyskaniu uprawnień został przydzielony na koparkę wielonaczyniową K74 (pracującą we wkopie w przodku urabiania) w układzie (...). Wykaz takich dniówek prowadzony był w zakładzie pracy ubezpieczonego do 28.02.1998r. W okresie od 1.01.1987 do 28.02.1998r. ubezpieczony przepracował (...) dniówki stykowe (dowód : wykaz k.13) a od 1.03.1998 do czerwca 2014 miał przepracowanych (...) dniówek w wymiarze półtorakrotnym (dowód ;wykaz akta ZUS) co łącznie za okres od 1.01.1987 do czerwca 2014 daje 6070 dniówek .

M. R. pracował i obecnie pracuje jako rzemieślnik naprawiając części i usuwając awarie w dziale utrzymania ruchu w systemie czterobrygadowym. Ubezpieczony ma dniówki stykowe polegające na tym, iż musi zostać dłużej pół godziny przed i po pracy, otrzymywał dodatek stykowy, a następnie wypłacane nadgodziny z tego tytułu. Maszyna (koparka wielonaczyniowa) była w ruchu i wyłączano ją dopiero przy większych naprawach. Praca ubezpieczonego polegała na dbaniu o sprawność urządzenia, sprawdzaniu stopnia naoliwienia, konserwacji i wymianie uszkodzonych części, wykonywał też prace smarowniczo-hydrauliczne. Zajmował się serwisowaniem, bieżącymi naprawami koparek, usuwaniem awarii, wymianą części, uszkodzonych podzespołów i naprawą większych zespołów znajdujących się bezpośrednio na maszynach. Do jego zadań należało bieżące utrzymanie ruchu maszyny urabiającej węgiel i wymiana smaru. Początkowo obsługiwał jedynie koparki wielonaczyniowe, a od 2008 roku także zwałowarki złożowe.

Ubezpieczony wykonywał te prace stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, mimo że zmieniały się nazwy jego stanowisk pracy.

dowód:

- dokumenty akt organu rentowego;
- zeznania M. R. k. 21-22, 55-56;
- zeznania świadka M. K. k. 44-45;
- zeznania świadka K. S. k. 45-47;
- zeznania świadka A. P. k. 47-48;
- pismo (...) S.A. o/ KWK (...) z dnia 03.02.2015 roku k. 12-15;
- zaświadczenie o zdobyciu przez ubezpieczonego uprawnienia samodzielnego ślusarza maszyn podstawowych k. 54;
- dokumenty akt osobowych ubezpieczonej;

Zebrany materiał dowodowy Sąd uznał za kompletny i spójny, a tym samym za wystarczający do poczynienia ustaleń faktycznych oraz na rozstrzygnięcie sprawy. W szczególności Sąd w zakresie czynności wykonywanych przez ubezpieczonego w spornym okresie, dał w pełni wiarę zeznaniom świadków przesłuchanych w drodze pomocy prawnej i samego ubezpieczonego, gdyż są logiczne, wewnątrznie niesprzeczne i wzajemnie się potwierdzają, a ponadto znajdują potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym. Świadcowie współpracowali z ubezpieczonym i mieli wiedzę odnośnie faktycznie wykonywanej przez niego pracy. Świadek M. K. pracował z ubezpieczonym od dnia 08.04.1983r. do 25.10.1984r. oraz od 07.11.1986r. do 21.11.2014r. i wykonywał podobne prace smarowniczo-hydrauliczne na koparkach i zwałowarkach. Świadek K. S. pracował z ubezpieczonym od 1983r. do 2005 roku w jednym oddziale w ostatnim czasie oznaczonym jako M-6. Z kolei świadek A. P. pracował z ubezpieczonym od 1980r. (z przerwą na służbę wojskową od 1983r. do 1985 roku) i pracuje z nim nadal.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego M. R. zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 51 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r. poz. 748), stanowi, że przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur, o których mowa w art. 34 lub 48, stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące przeliczniki:

1)1,5 za każdy rok pracy górniczej wykonywanej pod ziemią stale i w pełnym wymiarze czasu pracy;

2)1,8 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50d;

3)1,4 za każdy rok pracy w pełnym wymiarze czasu pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt. 1-3 i 5-9, wykonywanej częściowo na powierzchni i częściowo pod ziemią;

4) 1,2 za każdy rok pracy, o której mowa w art. 50c ust. 1 pkt. 4 i 5, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na odkrywce w kopalniach siarki i węgla brunatnego, w kopalniach otworowych siarki oraz w przedsiębiorstwach i innych podmiotach wykonujących roboty górnicze dla kopalń siarki i węgla brunatnego.

Natomiast zgodnie z art. 50 d ust. 1 powołanej ustawy, przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury pracownikom zatrudnionym pod ziemią oraz w kopalniach siarki lub węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym następujące okresy pracy na obszarze Państwa Polskiego:

- 1) w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych;
- 2) w drużynach ratowniczych.

Zgodnie z ust 3 tego przepisu minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw gospodarki i ministrem właściwym do spraw Skarbu Państwa, w drodze rozporządzenia, określa szczegółowo stanowiska pracy, na których zatrudnienie zalicza się w myśl ust. 1 i 2 w wymiarze półtorakrotnym.

Na podstawie powyższej delegacji ustawowej zostało wydane rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczalnej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty (Dz.U. z 1995r. Nr 2 poz.8).

Przepisy nie definiują pojęcia przodka i pracy przodkowej. Z powołanych wyżej przepisów wynika, że praca przodkowa musi być to praca na stanowisku wymienionym w załączniku nr 3 do powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r.

Podkreślić trzeba, że odniesienie w zawierającym delegację ustawową art. 50d ust 3 do ust 1 i 2 tego przepisu wyraźnie wskazuje, że wymienione szczegółowo w Załączniku nr 3 do rozporządzenia stanowiska muszą odpowiadać kryteriom określonym w ust. 1 i 2 i nie mogą wykraczać poza te kryteria.

W sytuacji zatrudnienia w kopalni węgla brunatnego, stanowiska wskazane w Załączniku nr 3, Dz. III – ze względu na charakter pracy i miejsce jej wykonywania – muszą dotyczyć pracy wykonywanej w warunkach art. 50d ust. 1 pkt. 1 tj. wykonywanej w przodkach bezpośrednio przy urabianiu i ładowaniu urobku oraz przy innych pracach przodkowych, przy montażu, likwidacji i transporcie obudów, maszyn urabiających, ładujących i transportujących w przodkach oraz przy głębieniu szybów i robotach szybowych, a nie każdej pracy wykonywanej na odkrywce węgla brunatnego.

W myśl punktu 7 Załącznika Nr 3, III do Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 23 grudnia 1994r. w sprawie określenia niektórych stanowisk pracy górniczej oraz stanowisk pracy zaliczanej w wymiarze półtorakrotnym przy ustalaniu prawa do górniczej emerytury lub renty zawierającego Wykaz stanowisk pracy, na których okresy pracy pod ziemią oraz w kopalniach siarki i węgla brunatnego zalicza się w wymiarze półtorakrotnym osobami spełniającymi przesłanki do ustalenia ich pracy górniczej w wymiarze półtorakrotnym są:

„ rzemieślnicy zatrudnieni na odkrywce bezpośrednio w przodku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na koparkach i zwalówkach, wykonujący prace górnicze, mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu tych maszyn i urządzeń ”.

Zacytowanie treści powyższych przepisów jest według oceny Sądu celowe przed przystąpieniem do dalszych rozważań z uwagi na fakt, iż mają one zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy.

Jak wynika z treści zacytowanych przepisów zasadniczy problem polega na tym, czy praca odwołującego M. R. w spornym okresie powinna i może być uznana za tzw. pracę przodkową, co skutkowało by przyjęciem przelicznika 1,8 do obliczenia jego emerytury, czy też taką pracą nie jest, a tym samym zaskarżona decyzja jest prawidłowa.

W opinii Sądu odwołujący w okresie od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 30 czerwca 2014 roku będąc zatrudnionym w Kopalni (...) S.A. w R. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy tak zwane prace przodkowe liczone w

wymiarze 1,8 na wysokość emerytury górniczej, a faktu tego nie zmienia nieprawidłowe prowadzenie dokumentacji pracowniczej w tym zakresie. Powyższą okoliczność w pełni potwierdziło przeprowadzone postępowanie, a zwłaszcza zeznania świadków i samego ubezpieczonego. Przed dniem 1 stycznia 1987 roku, tj. od dnia 8 kwietnia 1983r. M. R. będąc zatrudnionym w Kopalni (...) S.A. w R. pracował na maszynach podstawowych – koparkach i zwałowarkach we wkopie w różnych miejscach lecz także na przodku (od dnia 25.10.1984r. do dnia 07.11.1986r. odbywał zasadniczą służbę wojskową). Nie wykonywał zatem pracy przodkowej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Natomiast po dniu 1 stycznia 1987 roku M. R. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace mechaniczne, elektryczne i hydrauliczne przy obsłudze, konserwacji, montażu i demontażu koparek i zwałowarek. Dnia 20.11.1987r. uzyskał uprawnienia samodzielnego ślusarza maszyn podstawowych do pracy przy zwałowarkach i koparkach. Jednakże już od stycznia 1987r. był zapisywany na dniówki stykowe i pracował na przodku. Po uzyskaniu uprawnień został przydzielony na koparkę wielonaczyniową K74 w układzie (...). Jego praca polegała na dbaniu o sprawność urządzenia, sprawdzaniu stopnia naoliwienia, konserwacji i wymianie uszkodzonych części, wykonywał też prace smarowniczo-hydrauliczne. Zajmował się serwisowaniem, bieżącymi naprawami koparek, usuwaniem awarii, wymianą części, uszkodzonych podzespołów i naprawą większych zespołów znajdujących się bezpośrednio na maszynach. Do jego zadań należało bieżące utrzymanie ruchu maszyny urabiającej węgiel i wymiana smaru. Początkowo obsługiwał jedynie koparki wielonaczyniowe, a od 2008 roku także zwałowarki złożowe.

Reasumując Sąd co do okresu spornego, tj. od dnia 1 stycznia 1987 roku do dnia 30 czerwca 2014 roku zmienił na mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zaskarżoną decyzję ZUS, uznając iż okres ten należy przeliczyć z zastosowaniem przelicznika 1,8 na wysokość świadczenia w miejsce zastosowanego przelicznika 1,2 do 6070 dniówek (pkt. 1 wyroku). Na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Sąd oddalił w punkcie 2 wyroku odwołanie w pozostałej części jako nieuzasadnione. O kosztach orzeczono w punkcie 3 wyroku po myśli art. 100 k.p.c. w związku z § 12 ust 2 i § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.).

(-) SSO Joanna Smycz